

Letecké úteky za slobodou

Úteky z domova s cieľom získať za hranicami osobnú slobodu a mať tak možnosť prežiť život bez „diktátu“ totalitného režimu, sú sprievodným znakom povojnového Československa najmä po februárovom komunistickom prevrate. Neprehliadnuteľnou „elitnou“ spoločenskou skupinou, ktorá sa rozhodla pre útek z domoviny, boli bývalí príslušníci RAF.

Návrat československého personálu RAF do Československa po skončení druhej svetovej vojny bol povolený v auguste 1945. Väčšina letcov zostala príslušníkmi československého letectva, asi 130 z nich (piloti, rádiooperátori/navigátori, palubní mechanici, pozemný personál) vstúpilo do služieb Československých aerolínii (ČSA). No v duchu pofebruárového vývoja začali byť považovaní za politicky nespoľahlivých a nežiaducich, čo sa prejavovalo v čistkách, prepúšťaní či zatýkaní v ich radoch.¹ Preto sa spustila vlna útekov za hranice.

Úteky z Československa formou únosu lietadla bezprostredne po pražskom komunistickom prevrate odštartoval Walter Bláha, zamestnanec Pan American Airways (PAA). Spolu s mladou priateľkou Zdenkou Viktorinovou na palube lietadla Zlín 281, ozn. OK-ARJ, pristáli

Zdenka Viktorinová, © NA ČR Praha

¹ Pozíciu československých „západniarov“ po návrate domov a po februárovom prevrate zachytáva Ladislav Kudrna v práci *Jeden ze zapomenutých mužů. Plukovník letectva Petr Uruba, pilot 311. československé bombardovací peruti, jako průvodce „krátkým“ 20. stoletím*. Praha: ÚSTR 2008, s. 141-163.